

ALERDINCK II

Inleiding

Tegen de bouwlocatie De Hofstee zoals mogelijk gemaakt in het nieuwe bestemmingsplan Den Alerdinck II is een zienswijze ingebracht. Opgemerkt wordt dat:

- de nieuwbouw de uitwisseling tussen de dassenburchten ten zuiden en noorden van de locatie belemmert;
- de bouwlocatie op een alternatieve plek voor de beoogde faunapassage N35 onder de Ganzenpannerbrug ligt.

Om hier een gedegen reactie op te geven is in september een veldbezoek gebracht om het huidige gebruik van de bouwlocatie en omgeving door dassen in beeld te brengen. Deze rapportage is een verslag hiervan.

Methode

Op 14 september is het plangebied en omgeving ($r < 0,5$ km) onderzocht op:

- grondgebruik in relatie tot de geschiktheid als dassenleefgebied
- de locatie en status van aanwezige dassenburchten
- ligging van wissels
- aanwezigheid van sporen als mest- en snuitputjes, graverij, haar in prikkeldraad
- het gebruik van de dassentunnel onder de N35
- gegevens over verkeerslachtoffers
- overige waarnemingen

Resultaat

Landgebruik

De landbouwgronden ten westen van de N35 zijn in eigendom van het landgoed Den Alerdinck II en worden (extensief) geëxploiteerd als weiland voor waterbuffels of akker voor de biologische graanteelt. De aanwezige houtopstanden betreffen hakhout of middenbos van loofhout. Dergelijk grondgebruik is gunstig voor dassen. Het voedselaanbod is tamelijk groot en gevarieerd.

De landbouwgronden ten zuiden van het landgoed en ten oosten van de N35 zijn veel intensiever in gebruik als cultuurgrasland of snijmaïsakker. Het voedselaanbod hiervan is geringer en minder gevarieerd.

waterbuffels op Den Alerdinck II

gras en graan rond de bouwlocatie

Burchten

Op ca. 300 m ten zuiden van de planlocatie ligt in een bosperceel met eikenhakhout een grote familieburcht (8x20 m²) met 16 pijpen, waarvan 3 zeer recent vergraven (< 2 dagen oud). Er zijn verder geen (bij)burchten of vluchtpijpen in het onderzoeksgebied gevonden.

vers vergraven pijp op hoofdburcht

wissel achter woning op Zwolseweg 83

Wissels

Er lopen een aantal duidelijke wissels door het grasland achter de woning aan de Zwolseweg 83. Deze convergeren naar de dassentunnel onder de N35, maar lopen ook door langs het raster van de N35 naar de houtwal ten noorden van de planlocatie. Deze loopt verder door over de houtwal in de richting van de Den Alerdinckweg. De wissel gaat tussen houtwal en weg door de (droge) sloot en lost hier op. De indruk bestaat dat de dassen voor hun verplaatsing ook gebruik maken van de voor verkeer afgesloten delen van deze onverharde weg en het verlengde van de Grote Hagenweg.

Om te foerageren betreden de dassen de landbouwpercelen rond de planlocatie vanaf het zuiden vanuit het bos maar vooral vanuit het oosten vanaf de wissel langs de N35. Er loopt een minder duidelijk spoor net langs de planlocatie vanaf het bos naar de houtwal ten noorden van de bouwlocatie.

Sporen

In de noordwestelijke hoek van het grasland achter de woning aan de Zwolseweg 83 liggen 2 mestputjes. De aanwezige mest wijst op het eten van vruchten van de Amerikaanse vogelkers. Verder markeren dergelijke putjes een territoriumgrens.

Snuitputjes zijn alleen aangetroffen in het grasland direct ten westen van het raster van de N35 tussen houtwal en dassentunnel zowel ten zuiden als noorden van het driehoekige bosje.

Graverij is aangetroffen aan de zuidrand van het bosperceel waarin de burcht ligt en in een composthoop ten westen hiervan.

Er zijn geen haren in prikkeldraad gevonden.

Er was ook (nog) geen schade (omgetrokken planten) in de diverse snijmaïspercelen.

mestputje

ingang dassentunnel westzijde N35

Dassentunnel

De dassentunnel ten noorden van de woning aan de Zwolseweg 83 was redelijk belopen. Bij de onderdoorgang langs het Overijssels kanaal (Ganzenpannerbrug) zijn geen sporen gevonden.

Het begeleidend raster is in slechte staat. Stukken waren overgroeid of ontbraken. Sommige paaltjes zijn doorgerot.

Beide hekken in het raster stonden open, waarvan de meest noordelijke (tussen N35 en houtwal) ook niet meer dicht kan, omdat er een raster is voorgezet.

ingang dassentunnel oostzijde N35; overgroeid raster

open hek in raster

Verkeerslachtoffers

- 1 dood exemplaar aangetroffen 14 juni 2007 ter hoogte van km 11,2¹.

Overige waarnemingen

Van het onderzoeksgebied zijn de laatste jaren 2 waarnemingen bekend (zie www.waarneming.nl). Dit zijn:

- dassensporen aan de oostzijde van de N35 door Lobke Thijssen d.d. 21 april 2008
- een foto(val) van 1 exemplaar bij de dassentunnel aan de westzijde N35 door Mark Zekhuis d.d. 1 februari 2010

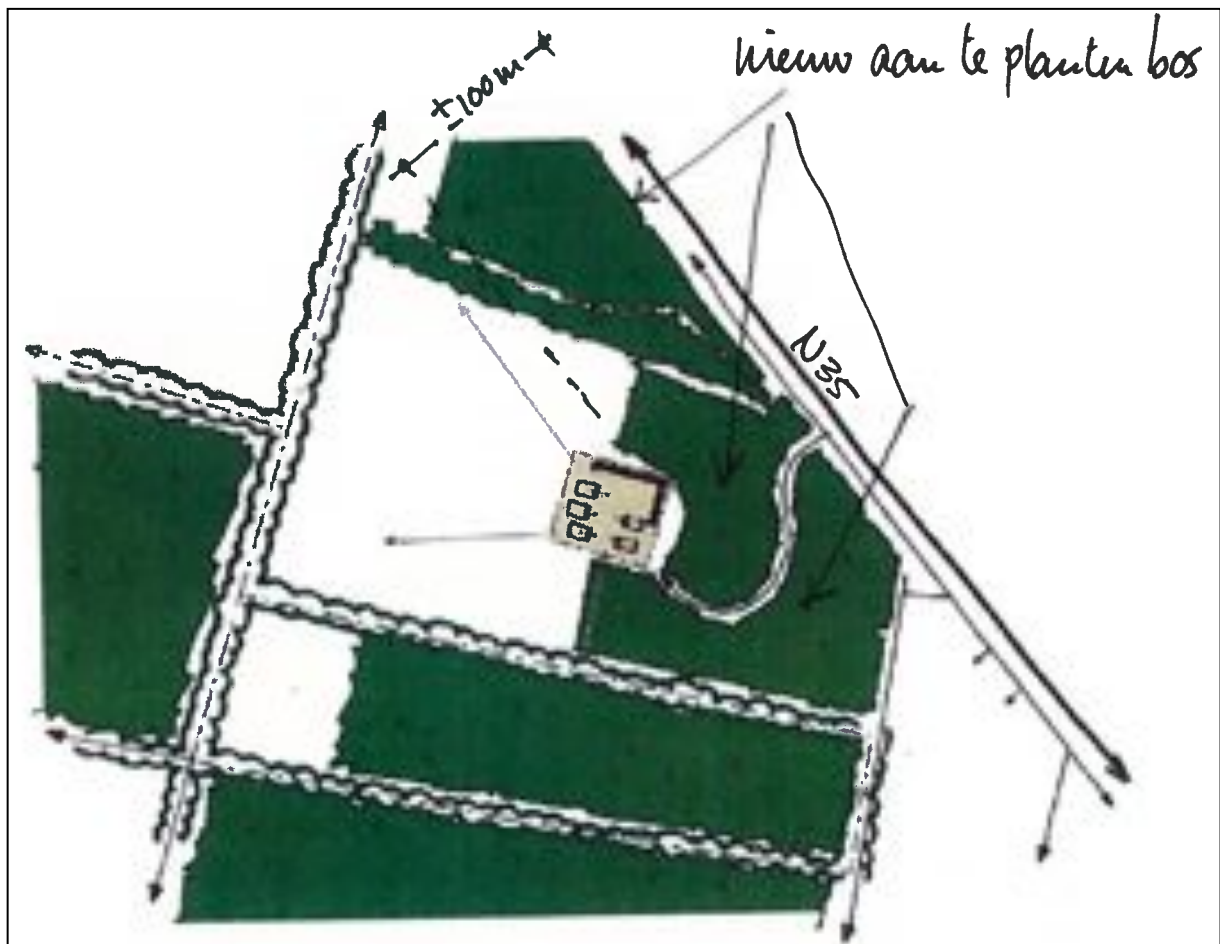
---

¹ Schriftelijke mededeling Marc Moonen, Vereniging Nederlands Cultuurlandschap Stichting Das&Boom opvang en advies, Beek-Ubbergen; 20 september 2011.

Discussie

Het plangebied ligt in dassenleefgebied en wel middenin foerageergebied in de vorm van grasland (nat hooiland en buffelweide) en (graan)akker. Dit grote open gebied (200 x 400 m²) wordt betreden vanaf de zijkanten, waar in de vorm van bos, houtwal, ruigte en struweel voldoende dekking is. Belangrijke vaste verblijfplaatsen in de vorm van belopen dassentunnels, wissels en (bij)burchten liggen allemaal op enige afstand. De nieuwe ontsluiting van de planlocatie naar de Zwolseweg gaat wel een belangrijke wissel doorkruisen.

De woningbouwlocatie is onderdeel van de omvorming van (intensief) agrarisch gebied naar robuuste ecologische verbinding. Deze omvorming is inmiddels in volle gang. De extensivering van het landgebruik en de gelimiteerde verdichting met bosjes en houtwallen maken het gebied geschikter als dassenleefgebied. In het gebied tussen het Overijssels Kanaal en Heino worden steeds vaker dassen gezien en zitten inmiddels (weer) verschillende familiegroepen, elk met een eigen territorium. Ten behoeve van de uitwisseling tussen de familiegroepen is het belangrijk dat de passeerbaarheid van de N35 geoptimaliseerd wordt. Ook hiervoor worden op dit moment plannen ontwikkeld (zie Eindrapportage Verkenning Faunapassage N35 Ganzepan; Grontmij, 2010). De ontsluiting van de planlocatie moet hierop worden afgestemd (zie figuur 1).

figuur 1: ligging woningbouwlocatie, nieuwe aanplant en ontsluiting De Hofstee

De woningbouwlocatie is goed inpasbaar in de ontwikkeling van het gebied als robuuste ecologische verbinding, maar vraagt wel afstemming. Dit betreft vooral afscherming (van licht en geluid) en het opheffen van de barrièrewerking. Ten behoeve van de afscherming wordt bos aangeplant. De oprit zal begeleid moeten worden door drempels (om de snelheid af te remmen), roosters en rasters (om te voorkomen dat dassen de N35 opgaan). Deze moeten ook onderhouden worden.

Verder zijn nog andere dassenvriendelijke maatregelen denkbaar zoals:

- de oprit blijft onverhard
- de buitenverlichting is minimaal
- er worden rond de woningen fruitbomen geplant

Conclusie

Het kampenlandschap tussen het Overijssels Kanaal en Heino is dassenleefgebied (zie ook www.landschapoverijssel.nl). Het territorium van de familiegroep op Den Alerdinck II strekt zich uit tot aan de N35. Met name ter hoogte van de dassentunnel achter de woning op de Zwolseweg 83 is veel dassenactiviteit (druk belopen wissels, mestputjes).

De faunavoorzieningen langs de N35 zijn op dit moment onvoldoende. Rasters zijn kapot, hekken staan open. Het is daarom een wonder dat er de afgelopen jaren slechts 1 slachtoffer is gevallen. Om erger te voorkomen moeten op korte termijn maatregelen worden genomen (beter onderhoud en nieuwe aanleg van rasters en tunnels).

Door verdere extensivering van het landbouwkundig gebruik en de aanleg van kleine landschapselementen zal de kwaliteit van Den Alerdinck II als dassenleefgebied verder verbeteren. De geplande woningbouw is beperkt en heeft een landelijk karakter. Dat een dergelijke ingreep prima verenigbaar is met de functie als dassenleefgebied bewijst de hoge activiteit direct achter de woning op de Zwolseweg 83. Door het nemen van een aantal gerichte maatregelen (zie hierboven) wordt dit verder geoptimaliseerd.

Ten aanzien van de zienswijze kan nog het volgende worden opgemerkt:

- er ligt geen (bij)burcht ten noorden van de woningbouwlocatie. Er ligt in deze houtwal wel een wissel. De belangrijkste verbinding hiermee loopt echter ruim om de planlocatie heen. De doorsnijding hiervan door de nieuwe oprit vraagt aanvullende maatregelen in de vorm van rasters en roosters (zie hierboven).
- De nieuwe faunapassage over de N35 is gepland onder de Ganzenpannerbrug. Deze locatie maar ook eventuele alternatieven ter hoogte van genoemde houtwal (km 10,7) of zuidelijke ter hoogte van de huidige dassentunnel (km 10,95) zijn prima verenigbaar met de geplande woningbouw. De locatie ligt op tenminste 100 m en is hiervan afgeschermd door bos.

Aldus opgemaakt d.d. 30 september 2011 door

Dr. A.J.M. Schenkeveld
Visstraat 1
4101 AC Culemborg